

**EIROPAS SAVIENĪBAS
PADOME**

**Briselē, 2010. gada 21. decembrī (18.01)
(OR. en)**

17751/10

**Starpiestāžu lieta:
2010/0065 (COD)**

**CODEC 1504
DROIPEN 151
MIGR 143
PE 551**

PIEZĪME

Sūtītājs:	Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja/Padome
Temats:	Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai par cilvēku tirdzniecības novēršanu un apkarošanu un cietušo aizsardzību, ar kuru atceļ Pamatlēmumu 2002/629/TI — Eiropas Parlamenta pirmā lasījuma iznākums (Strasbūra, 2010. gada 13.–16. decembris)

I. IEVADS

Saskaņā ar LESD 294. pantu un ar Kopīgo deklarāciju par koplēmuma procedūras praktiskajiem aspektiem ¹ Padome, Eiropas Parlaments un Komisija vairākkārt ir neoficiāli sazinājušies, lai vienotos par šo lietu pirmajā lasījumā, tādējādi izvairoties no otrā lasījuma un samierināšanas procedūras.

Šajā saistībā referentes *Edit BAUER* kundze (PPE – SK) un *Anna HEDH* kundze (S&D – SE) Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas un Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komitejas vārdā iesniedza direktīvas priekšlikuma kompromisa grozījumu. Par šo grozījumu ir panākta vienošanās minētās neoficiālās saziņas laikā.

¹ OV C 145, 30.6.2007., 5. lpp.

II. DEBATES

Edit BAUER kundze (*PPE – SK*) atklāja debates, kas notika 2010. gada 14. decembrī, un uzsvēra vairākus nozīmīgus elementus kompromisa vienošanās tekstā.

Anna HEDH kundze (*S&D – SE*):

- pauda gandarījumu par cilvēku tirdzniecības apkarošanas koordinators iecelšanu Eiropas līmenī;
- aicināja vērsties pret galvenajām ar cilvēku tirdzniecību saistītajām noziedzīgajām darbībām;
- aicināja pilnībā aizsargāt cilvēku tirdzniecības upurus. Šāda aizsardzība arī mudinās upurus pilnībā sadarboties ar iestādēm cilvēku tirdzniecības novēršanā; kā arī
- uzsvēra, ka ir jāsamazina cilvēku tirdzniecības pieprasījums. Viņa pauda nožēlu, ka nav izdevies kriminalizēt personas, kuras izmanto citus cilvēkus.

Komisāre *MALMSTRÖM*:

- atzīmēja, ka Parlaments ir palīdzējis dažādos veidos uzlabot direktīvu, īpaši tās 14. pantā paredzēto noteikumu par cilvēku tirdzniecības nepilngadīgu upuru, kuri ir bez pavadoņa, statusu un tiesībām; kā arī
- pauda nožēlu par to, ka Padome neatbalstīja Komisijas priekšlikumu par eksteritoriālo jurisdikciju attiecībā uz noziedzīgiem nodarījumiem, ko Eiropas Savienības pastāvīgie iedzīvotāji veikuši ārvalstīs. Viņa pauda nelokāmu pārliecību – noteikums, kas garantē, ka Eiropas Savienībā kriminālvajāšanai varētu pakļaut mums līdzās Eiropā dzīvojošas personas, kuras veic cilvēku tirdzniecību citās valstīs, būtu ievērojams papildu ieguvums. Tomēr šādu noteikumu ieviest neizdevās. Viņa tomēr paredzēja, ka šis jautājums atkal kļūs aktuāls, iestādēm strādājot ar direktīvu par bērnu izmantošanu un bērnu pornogrāfiju. Eksteritoriālā jurisdikcija attiecībā uz pastāvīgajiem iedzīvotājiem būtu vēl nozīmīgāka, apspriežot iespējas saukt pie atbildības Eiropā dzīvojošus pedofilus-seksa tūristus.

Uzstājoties ETP politiskās grupas vārdā, *Agustín DÍAZ DE MERA GARCÍA CONSUEGRA* kungs (*PPE – ES*):

- uzsvēra, ka ir
 - jārisina trūkumi valstu tiesību aktos;
 - jāaizsargā nepilngadīgie;
 - jāpakļauj kriminālvajāšanai starpnieki;
 - jāpievēršas cilvēku tirdzniecības jautājuma pieprasījuma pusei; kā arī
 - jākonfiscē līdzekļi un noziedzīgi iegūta manta;
- uzsvēra *FRONTEX* nozīmi cilvēku tirgotāju izmantoto maršrutu un viņu identitātes noteikšanā; kā arī
- uzsvēra Eiropas koordinatora nozīmi, vienlaikus atzīmējot, ka ir jānodrošina, lai tā darbs nepārklājas ar Eiropola uzdevumiem.

Uzstājoties *S&D* politiskās grupas vārdā, *Monika FLAŠÍKOVÁ BEŇOVÁ* kundze (*S&D – SK*) uzsvēra cilvēku tirdzniecības problēmas nopietnību.

Uzstājoties *ADLE* politiskās grupas vārdā, *Antonyia PARVANOV*a kundze (*ADLE – BU*) aicināja dalībvalstis rīkoties aktīvāk, lai novērstu cilvēku tirdzniecību.

Uzstājoties *Verts/ALE* politiskās grupas vārdā, *Judith SARGENTINI* kundze (*Verts/ALE – NL*):

- aicināja atbrīvotiem cilvēku tirdzniecības upuriem dot juridisku skaidrību par tiesībām uzturēties valstī, uz kuru viņi ir atvesti. Viņa cerēja, ka šis jautājums tiks risināts pārskatīšanas laikā; kā arī
- bilda, ka katrai dalībvalstij pašai būtu jāpieņem lēmums par to, vai vajadzētu kriminalizēt personas, kuras izmanto cilvēku tirdzniecības pakalpojumus.

Uzstājoties *CRE* politiskās grupas vārdā, *Andrea ČEŠKOVÁ* kundze (*CRE – CZ*):

- pauda gandarījumu par kompromisa risinājumu, kas panākts kopā ar Padomi; kā arī
- bilda, ka varētu būt ļoti grūti panākt cilvēku tirdzniecības pakalpojumu izmantotāju kriminalizēšanu Eiropas līmenī.

Uzstājoties *GUE/NGL* politiskās grupas vārdā, *Cornelia ERNST* kundze (*GUE/NGL* – DE) uzsvēra, ka ir jāapmāca amatpersonas un jāieceļ koordinatori dalībvalstīs.

Silvia COSTA kundze (*S&D* – IT):

- aicināja pārskatīt 2004. gada direktīvu par uzturēšanās atļaujām upuriem; kā arī
- atbalstīja komisāres ieceri bargāk vērsties pret seksa tūrismu un bērnu pornogrāfiju.

Komisāre *MALMSTRÖM* uzstājās vēlreiz un:

- atzīmēja, ka Komisija ir paredzējusi tajā pašā dienā iecelt cilvēku tirdzniecības apkarošanas koordinatoru, kas sāktu pildīt pienākumus 2011. gada janvārī; kā arī
- bilda, ka kriminalizēšanas jautājumu ir vērts apspriest atsevišķi, tomēr atzīmēja, ka saskaņā ar direktīvas 19. pantu Komisijai pēc dažiem gadiem jāsniedz ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei, izvērtējot, kāda ietekme ir pastāvošajiem valstu tiesību aktiem, kuri kriminalizē personas, kas izmanto ar cilvēku tirdzniecību saistītus pakalpojumus, un vajadzības gadījumā pievienojot ziņojumam atbilstošus priekšlikumus.

III. BALSOJUMS

Balsojot plenārsēdē 2010. gada 14. decembrī, tika pieņemts kompromisa grozījums. Citus grozījumus nepieņēma. Pieņemtais grozījums atbilst tam, par ko visas trīs iestādes vienojušās, un tāpēc tam vajadzētu būt Padomei pieņemamam. Tātad pēc tam, kad tekstu būs izskatījuši juristi lingvisti¹, Padomei vajadzētu varēt pieņemt leģislatīvo aktu.

Parlamenta normatīvajā rezolūcijā atsevišķi nav izklāstīts pieņemtais grozījums. Tā vietā normatīvajā rezolūcijā ir izklāstīta Parlamenta pirmā lasījuma nostāja – Komisijas priekšlikuma teksts, kas labots saskaņā ar minēto grozījumu.

Eiropas Parlamenta normatīvā rezolūcija ir pievienota šīs piezīmes pielikumā.

¹ Lai sagatavotu juristu lingvistu sanāksmi ar valstu ekspertiem, delegācijas, kam ir juridiski vai lingvistiski komentāri, var tos līdz 2011. gada 21. janvārim nosūtīt Tiesību aktu kvalitātes direktorāta koordinācijas sekretariātam (secretariat.jl-codecision@consilium.europa.eu).

Cilvēku tirdzniecība *I**

Eiropas Parlamenta 2010. gada 14. decembra normatīvā rezolūcija par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par cilvēku tirdzniecības novēršanu un apkarošanu un cietušo aizsardzību, ar kuru atceļ Pamatlēmumu 2002/629/TI (COM(2010)0095 – C7-0087/2010 – 2010/0065(COD))

(Parastā likumdošanas procedūra: pirmais lasījums)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Komisijas priekšlikumu Eiropas Parlamentam un Padomei (COM(2010)0095),
 - ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 2. punktu, 82. panta 2. punktu un 83. panta 1. punktu, saskaņā ar kuriem Komisija tam ir iesniegusi priekšlikumu (C7-0087/2010),
 - ņemot vērā Juridiskās komitejas atzinumu par ierosināto juridisko pamatu,
 - ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 3. punktu,
 - ņemot vērā valstu parlamentu sniegto ieguldījumu tiesību akta projekta izstrādē,
 - ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas 2010. gada 21. oktobra atzinumu,
 - pēc apspriešanās ar Reģionu komiteju,
 - ņemot vērā apņemšanos apstiprināt Parlamenta nostāju, ko saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 4. punktu 2010. gada 25. novembra vēstulē paudis Padomes pārstāvis,
 - ņemot vērā Reglamenta 55. un 37. pantu,
 - ņemot vērā Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas un Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komitejas kopīgās sanāksmes, kas rīkotas saskaņā ar Reglamenta 51. pantu,
 - ņemot vērā Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas un Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komitejas ziņojumu (A7-0348/2010),
1. pieņem turpmāk izklāstīto nostāju pirmajā lasījumā;
 2. prasa Komisijai šo priekšlikumu iesniegt vēlreiz, ja tā ir paredzējusi to būtiski grozīt vai aizstāt ar citu tekstu;
 3. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt Parlamenta nostāju Padomei, Komisijai un dalībvalstu parlamentiem.

Eiropas Parlamenta nostāja, pieņemta pirmajā lasījumā 2010. gada 14. decembrī, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2010../ES par cilvēku tirdzniecības novēršanu un apkarošanu un cietušo aizsardzību, ar kuru *aizstāj* Pamatlēmumu 2002/629/TI

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 82. panta 2. punktu un 83. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ¹,

pēc apspriešanās ar Reģionu komiteju,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ²,

tā kā:

- (1) Cilvēku tirdzniecība ir smags noziedzīgs nodarījums, kas bieži tiek veikts organizētās noziedzības ietvaros, un tā ir rupjš cilvēktiesību pārkāpums, ko nepārprotami aizliedz Eiropas Savienības Pamattiesību harta. ***Cilvēku tirdzniecības novēršana un apkarošana ir Savienības un dalībvalstu prioritāte.***
- (2) ***Šī direktīva ir daļa no vispārējās rīcības cilvēku tirdzniecības apkarošanā, iekļaujot pasākumus, kuros iesaistītas trešās valstis, kā tas norādīts „Darbības dokumentā par to, kā stiprināt Savienības ārpolitikas aspektu, apkarojot cilvēku tirdzniecību: ceļā uz ES vispārējām cilvēku tirdzniecības apkarošanas darbībām”. Šajā sakarībā būtu jārīkojas trešās valstīs, kas ir cietušo izcelsmes un pārvietošanas valstis, lai palielinātu izpratni, mazinātu neaizsargātību, sniegtu atbalstu un palīdzētu cietušajiem, cīnītos pret cilvēku tirdzniecības pamatcēloņiem un sniegtu atbalstu valstīm atbilstošu tiesību aktu izstrādē cilvēku tirdzniecības apkarošanas jomā.***
- (3) ***Šajā direktīvā ir atzīts, ka cilvēku tirdzniecība ir parādība, ko raksturo dzimumu aspekts, un ka sieviešu tirdzniecība un vīriešu tirdzniecība bieži notiek atšķirīgos nolūkos. Šā***

¹ 2010. gada 21. oktobra atzinums

² Eiropas Parlamenta 2010. gada 14. decembra nostāja.

iemesla dēļ arī palīdzības un atbalsta pasākumos attiecīgos gadījumos jāņem vērā dzimumu aspekts. Atkarībā no attiecīgās nozares var būt atšķirīgi virzītājspēki, piemēram, cilvēku tirdzniecība seksa industrijas vajadzībām vai ekspluatācijai tādās jomās kā būvdarbi, lauksaimniecība vai mājkaltība.

- (4) Eiropas Savienība ir apņēmusies novērst un apkarot cilvēku tirdzniecību un aizsargāt cilvēku tirdzniecībā cietušo personu tiesības. Šajā nolūkā tika pieņemts Padomes Pamatlēmums 2002/629/TI (2002. gada 19. jūlijs) par cilvēku tirdzniecības apkarošan¹ un ES plāns par labāko praksi, standartiem un procedūrām cilvēku tirdzniecības apkarošanai un novēršanai². *Turklāt nepārprotama prioritāte cīņai pret cilvēku tirdzniecību ir piešķirta Eiropadomes pieņemtajā Stokholmas programmā. Būtu jāparedz arī citi pasākumi, piemēram, atbalsts tādu vispārēju un kopēju Savienības rādītāju izstrādei, ar kuriem noteiktu cilvēku tirdzniecībā cietušas personas, izmantojot labākās prakses apmaiņu starp visiem attiecīgajiem dalībniekiem, jo īpaši valsts un privātiem sociālajiem dienestiem.*
- (5) *Būtu jāturpina dalībvalstu tiesībsardzības iestāžu sadarbība nolūkā pastiprināt cīņu pret cilvēku tirdzniecību. Šajā ziņā ir svarīga cieša pārrobežu sadarbība, tostarp informācijas un labākās prakses apmaiņa, kā arī nepārtraukts atklāts dialogs starp dalībvalstu policijas, tiesu un finanšu iestādēm. Būtu jāsekmē cilvēku tirdzniecības gadījumu izmeklēšanas un attiecīgas kriminālvajāšanas koordinācija, stiprinot sadarbību ar Eiropolu un Eurojust, veidojot kopējas izmeklēšanas grupas un īstenojot Padomes 2009. gada 30. novembra Pamatlēmumu 2009/948/TI par jurisdikcijas īstenošanas konfliktu novēršanu un atrisināšanu kriminālprocesā³.*
- (6) *Dalībvalstīm būtu jāsekmē pilsoniskās sabiedrības organizāciju darbība un ar tām cieši jāsadarbojas, ieskaitot atzītas un šajā jomā aktīvas nevalstiskās organizācijas, kas strādā ar cilvēku tirdzniecībā cietušām personām, jo īpaši attiecībā uz politikas izstrādes iniciatīvām, informēšanas un izpratnes vairošanas kampaņām, pētniecības un izglītības programmām, apmācību, kā arī cilvēku tirdzniecības apkarošanas pasākumu ietekmes novērošanu un novērtēšanu.*
- (7) Šajā direktīvā tiek pieņemta integrēta, visaptveroša *un uz cilvēktiesībām balstīta* pieeja cīņai pret cilvēku tirdzniecību, *un, to īstenojot, būtu jāņem vērā Padomes 2004. gada 29. aprīļa Direktīva 2004/81/EK par uzturēšanās atļaujām, kas izdotas tādiem trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri ir cilvēku tirdzniecības upuri vai bijuši iesaistīti darbībās, kas veicina nelegālo imigrāciju, kuri sadarbojas ar kompetentajām iestādēm⁴, un Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 18. jūnija Direktīva 2009/52/EK, ar ko nosaka minimālos standartus sankcijām un pasākumiem pret darba devējiem, kas nodarbina*

¹ OV L 203, 1.8.2002., 1. lpp.

² OV C 311, 9.12.2005., 1. lpp.

³ **OV L 328, 15.12.2009., 42. lpp.**

⁴ OV L 261, 6.8.2004., 19. lpp.

*trešo valstu valstspiederīgos, kuri dalībvalstīs uzturas nelikumīgi*¹. Šīs direktīvas galvenie mērķi ir stingrāka novēršana, saukšana pie kriminālatbildības un cietušo tiesību aizsardzība. Ar šo direktīvu arī tiek pieņemta kontekstuāla izpratne par šīs tirdzniecības dažādajiem veidiem un tiek mēģināts panākt, ka pret katru tās veidu cīnās ar maksimāli efektīviem līdzekļiem.

- (8) Bērni ir neaizsargātāki, un tāpēc ir lielāks risks, ka viņi varētu kļūt par cilvēku tirdzniecības upuriem. Piemērojot šīs direktīvas noteikumus, atbilstoši Eiropas Savienības Pamattiesību hartai un Apvienoto Nāciju Organizācijas 1989. gada Konvencijai par bērna tiesībām vispirms jāņem vērā bērna intereses.
- (9) ANO 2000. gada Protokols par cilvēku tirdzniecības, jo sevišķi tirdzniecības ar sievietēm un bērniem, novēršanu, apkarošanu un sodīšanu par to, un Eiropas Padomes 2005. gada Konvencija par cīņu pret cilvēku tirdzniecību ir būtiski pasākumi starptautiskās sadarbības veicināšanā cīņai pret cilvēku tirdzniecību. ***Jāatzīmē, ka Eiropas Padomes konvencijā ir iekļauts izvērtēšanas mehānisms, kurā ir ekspertu grupas cilvēku tirdzniecības apkarošanai (GRETA) un pušu komiteja. Lai nepieļautu centienu dublēšanu, būtu jāatbalsta koordinācija starp tām starptautiskajām organizācijām, kuru kompetencē ir rīcība pret cilvēku tirdzniecību.***
- (10) ***Šī direktīva neskar neizraidīšanas principu saskaņā ar 1951. gada 28. jūlija Konvenciju par bēgļu statusu (Ženēvas Konvencija) un atbilstoši Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 4. pantam un 19. panta 2. punktam.***
- (11) Lai cīnītos pret pēdējā laika tendencēm cilvēku tirdzniecībā, ar šo direktīvu pieņem plašāku koncepciju par to, kas būtu uzskatāms par cilvēku tirdzniecību, nekā Pamatlēmumā 2002/629/TI, un tādēļ tajā ietver ekspluatācijas papildu izpausmes. Šīs direktīvas kontekstā piespiedu ubagošana uzskatāma par piespiedu darbu vai pakalpojumu sniegšanu, kā noteikts Starptautiskās Darba organizācijas 1930. gada Konvencijā Nr. 29 par piespiedu darbu. Tādējādi ekspluatācija ubagošanas nolūkos, ***tostarp cilvēku tirdzniecībā cietušas atkarīgas personas izmantošana ubagošanas nolūkos***, cilvēku tirdzniecības definīcijas piemērošanas jomā ietilpst tikai tad, ja var konstatēt visas piespiedu darba vai pakalpojumu pazīmes. Ņemot vērā attiecīgo judikatūru, tas, vai piekrišana sniegt šādu pakalpojumu ir pamatota, būtu jāizvērtē katrā gadījumā atsevišķi. Tomēr, ja ir iesaistīts bērns, varbūtēja piekrišana nekad nebūtu jāuzskata par pamatotu. Jēdziens "izmantošana kriminālās darbībās" būtu jāsaprot kā personas izmantošana, lai inter alia veiktu kabatu zādzības, veikalu apzagšanu, ***narkotiku tirdzniecību*** un citas līdzīgas darbības, par ko paredzēti sodi un kas saistītas ar finansiālu ieguvumu. Šī definīcija ietver arī cilvēku tirdzniecību orgānu izņemšanas nolūkos, kas ir rupjš cilvēka cieņas un fiziskās neaizskaramības pārkāpums, ***kā arī cita veida rīcību, piemēram, nelikumīgas adopcijas vai piespiedu laulību gadījumus, ja var konstatēt cilvēku tirdzniecības pazīmes.***

¹ OV L 168, 30.6.2009., 24. lpp.

- (12) Šajā direktīvā noteikto sodu apmērs atspoguļo to, ka dalībvalstīs pieaug satraukums *par cilvēku tirdzniecības jautājuma attīstību. Šā iemesla dēļ šajā direktīvā par pamatu tiek izmantots 3. un 4. līmenis Padomes 2002. gada 24. un 25. aprīļa secinājumos par izmantojamo pieeju attiecībā uz sodu tuvināšanu.* Ja nodarījums ir izdarīts konkrētos apstākļos, piemēram, pret cietušo, kas bijis īpaši neaizsargāts, sodam vajadzētu būt bargākam. Saistībā ar šo direktīvu par īpaši neaizsargātām personām būtu jāuzskata vismaz bērni. *Citi faktori, ko var ņemt vērā, vērtējot cietušās personas neaizsargātību, var būt, piemēram, dzimums, grūtniecība, veselības stāvoklis un invaliditāte.* Ja nodarījums ir īpaši smags, piemēram, ja ir bijusi apdraudēta cietušā dzīvība vai nodarījums ietvēris smagu vardarbību, *piemēram, spīdzināšanu, narkotiku/zāļu piespiedu lietošanu, izvarošanu vai citus smagas psiholoģiskās, fiziskās vai seksuālās vardarbības veidus, vai ar to kādā citā veidā* nodarīts nopietns kaitējums cietušajam, par to būtu jāparedz īpaši bargs sods. Kad šajā direktīvā ir minēta nodošana, tā jāinterpretē atbilstoši Padomes Pamatlēmumam 2002/584/TI (2002. gada 13. jūnijs) par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm ¹. *Sprieduma izpildē var ņemt vērā izdarītā nodarījuma smagumu.*
- (13) *Cīņā pret cilvēku tirdzniecību būtu pilnībā jāizmanto pastāvošie instrumenti, kas attiecas uz noziedzīgi iegūtu līdzekļu aizturēšanu un konfiskāciju, piemēram, ANO Konvencija pret starptautisko organizēto noziedzību un tās protokoli, Eiropas Padomes 1990. gada Konvencija par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu, meklēšanu, aizturēšanu un konfiskāciju, Padomes 2001. gada 26. jūnija Pamatlēmums 2001/500/TI par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un nozieguma rīku un noziedzīgi iegūto līdzekļu identifikāciju, meklēšanu, iesaldēšanu, arestēšanu un konfiskāciju ² un Padomes 2005. gada 24. februāra Pamatlēmums 2005/212/TI par noziedzīgi iegūtu līdzekļu, nozieguma rīku un īpašuma konfiskāciju ³. Būtu jāveicina tas, lai šajā direktīvā minēto nodarījumu izdarīšanai izmantotos nozieguma rīkus un šādos nodarījumos iegūtos līdzekļus pēc to aizturēšanas vai konfiskācijas izmantotu, lai atbalstītu palīdzības sniegšanu cietušajiem un viņu aizsardzību, tostarp kompensācijām cietušajiem un ES pārobežu tiesībaizsardzības darbībām cilvēku tirdzniecības apkarošanai.*
- (14) Saskaņā ar attiecīgo dalībvalstu tiesību sistēmu pamatprincipiem cilvēku tirdzniecībā cietušie būtu jāaizsargā no saukšanas pie kriminālatbildības vai sodīšanas par tādām noziedzīgām darbībām kā viltotu dokumentu izmantošana vai noziedzīgi nodarījumi, kas noteikti tiesību aktos par prostitūciju vai imigrāciju, ja viņi tikuši piespiesti veikt minētās darbības un šāda piespiešana bijusi tiešas sekas tam, ka viņi ir bijuši pakļauti cilvēku tirdzniecībai. Minētās aizsardzības mērķis ir aizsargāt cietušo personu cilvēktiesības, nepieļaut to, ka viņi atkārtoti nonāk cietušo lomā, un mudināt viņus iesaistīties kriminālprocesā kā lieciniekiem pret nodarījumu izdarītājiem. Šim aizsardzības līdzeklim nebūtu jāizslēdz saukšana pie kriminālatbildības vai sodīšana par nodarījumiem, ko persona ir izdarījusi vai kuros piedalījies tiši.

¹ OV L 190, 18.7.2002., 1. lpp.

² OV L 182, 5.7.2001., 1. lpp.

³ OV L 68, 15.3.2005., 49. lpp.

- (15) Lai nodrošinātu ar cilvēku tirdzniecību saistītu pārkāpumu sekmīgu izmeklēšanu un saukšanu pie kriminālatbildības, šādu procedūru uzsākšanai **principā** nevajadzētu būt atkarīgai no cietušās personas paziņojuma vai sūdzības. **Gadījumos, kad tas ir vajadzīgs nodarījuma veida dēļ**, kriminālvajāšanai vajadzētu būt atļautai pietiekami ilgu laikposmu pēc tam, kad cietušais sasniedzis pilngadību. **Pietiekami ilga kriminālvajāšanai paredzētā laikposma ilgums būtu jānosaka atbilstīgi attiecīgās valsts tiesību aktiem.** Tiesībaizsardzības iestāžu amatpersonām un prokuroriem vajadzētu būt atbilstoši apmācībai – arī nolūkā uzlabot starptautisko tiesībaizsardzību un tiesu iestāžu sadarbību. Tiem, kuri ir atbildīgi par minēto nodarījumu izmeklēšanu un saukšanu pie kriminālatbildības par tiem, vajadzētu būt pieejamiem arī tādiem izmeklēšanas līdzekļiem, ko izmanto organizētās noziedzības vai citu smagu noziegumu gadījumos, **piemēram**, sakaru pārtveršanai, slepenai novērošanai, tostarp elektroniskai novērošanai, bankas kontu uzraudzībai vai citiem finanšu izmeklēšanas veidiem.
- (16) Lai nodrošinātu tādu starptautisku noziedzīgu grupējumu efektīvu saukšanu pie kriminālatbildības, kuru darbības centrs atrodas kādā no dalībvalstīm un kuri nodarbojas ar cilvēku tirdzniecību trešās valstīs, būtu jānosaka jurisdikcija attiecībā uz nodarījumiem, kas saistīti ar cilvēku tirdzniecību, gadījumos, kad nodarījuma izdarītājs ir **tās** valstspiederīgais un nodarījums ir izdarīts ārpus minētās dalībvalsts teritorijas. Tāpat jurisdikciju **var** noteikt arī tajos gadījumos, kad **nodarījuma izdarītājs ir kādas dalībvalsts pastāvīgais iedzīvotājs**, cietušais ir šādas valsts valstspiederīgais vai pastāvīgais iedzīvotājs vai nodarījums ir izdarīts tādas juridiskas personas labā, kura dibināta kādas dalībvalsts teritorijā, bet nodarījums ir izdarīts ārpus minētās **dalībvalsts** teritorijas.
- (17) Padomes Direktīva 2004/81/EK reglamentē jautājumu par uzturēšanās atļaujām, kas izdotas tādiem trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri ir cilvēku tirdzniecības upuri, un Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Direktīva 2004/38/EK par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesības brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā¹ regulē to, kā tiek īstenotas Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesības brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, tostarp aizsardzību pret izraidīšanu, savukārt šajā direktīvā tiek noteikti īpaši aizsardzības pasākumi visiem cilvēku tirdzniecībā cietušajiem. Tādējādi šī direktīva neattiecas uz viņu uzturēšanās nosacījumiem dalībvalstu teritorijā.
- (18) Cilvēku tirdzniecībā cietušajiem jābūt iespējai efektīvi īstenot savas tiesības. Tādēļ cietušajiem vajadzētu būt pieejamai palīdzībai un atbalstam pirms kriminālprocesa sākuma, tā laikā un atbilstošu laiku pēc tā beigām. **Dalībvalstīm vajadzētu nodrošināt resursus, ar ko sniegt palīdzību, atbalstu un aizsardzību cietušajiem.** Palīdzībai un atbalstam būtu jāietver vismaz minimāls pasākumu kopums, kas ir vajadzīgs, lai nodrošinātu viņiem iespēju atgriezties normālā dzīvē un atbrīvoties no saviem tirgotājiem. Minēto pasākumu praktiskajā īstenošanā, balstoties uz individuālu izvērtējumu, ko veic saskaņā ar valsts procedūrām, būtu jāņem vērā attiecīgās personas apstākļi, **kultūras konteksts** un vajadzības.

¹ OV L 158, 30.4.2004., 77. lpp.

Personai būtu jāsniedz palīdzība un atbalsts, tiklīdz ir **pamatots iemesls uzskatīt**, ka tā varētu būt cietusi cilvēku tirdzniecībā, neatkarīgi no tā, vai šī persona vēlas būt par liecinieku. **Gadījumos, kad cietušais attiecīgajā dalībvalstī uzturas nelikumīgi, palīdzība un atbalsts** būtu jāsniedz bez nosacījumiem vismaz nogaidīšanas periodā. Ja pēc identifikācijas procesa pabeigšanas vai nogaidīšanas perioda beigām tiek uzskatīts, ka cietušais nevar pretendēt uz uzturēšanās atļauju vai cita veida likumīgu uzturēšanos šajā dalībvalstī, **vai ja cietušais ir devies projām no dalībvalsts teritorijas**, attiecīgajai dalībvalstij nav pienākuma turpināt sniegt minētajai personai palīdzību un atbalstu, balstoties uz šo direktīvu. Vajadzības gadījumā palīdzība un atbalsts būtu jāturpina atbilstošu laiku pēc kriminālprocesa beigām, piemēram, ja medicīniskā aprūpe turpinās nozieguma smago fizisko vai psiholoģisko sekas dēļ vai ja liecību dēļ šajā kriminālprocesā ir apdraudēta cietušā drošība.

- (19) Ar Padomes 2001. gada 15. marta Pamatlēmumu 2001/220/TI par cietušo statusu kriminālprocesā ¹ ir noteikts cietušo tiesību kopums kriminālprocesā, tostarp tiesības uz aizsardzību un kompensāciju. Turklāt cilvēku tirdzniecībā cietušajiem būtu **nekavējoties** jānodrošina piekļuve juridiskām konsultācijām un – **atbilstīgi cietušo lomai attiecīgajās tiesu sistēmās** – juridiskajai pārstāvībai, tostarp kompensācijas pieprasīšanas nolūkos. **Minēto juridisko palīdzību, lai no attiecīgās valsts pieprasītu kompensāciju, varētu sniegt arī kompetentās iestādes.** Juridisko konsultāciju mērķis ir nodrošināt, lai cietušie saņemtu informāciju un padomus par dažādām iespējām, ko viņi var izmantot. **Juridiskās konsultācijas būtu jāsniedz personai, kas saņēmusi atbilstošu juridisko apmācību, bet tai nav obligāti jābūt advokātam.** Vismaz tajos gadījumos, kad cietušajam nav pietiekamu finanšu līdzekļu, juridiskās konsultācijas un – **atbilstīgi cietušo lomai attiecīgajās tiesu sistēmās** – juridiskā pārstāvība būtu jānodrošina bez maksas atbilstoši dalībvalstu iekšējām procedūrām. Tā kā šādi līdzekļi visvairāk varētu trūkt cietušajiem bērniem, praksē juridiskās konsultācijas un juridiskā pārstāvība viņiem būtu bez maksas. Turklāt, balstoties uz individuālu riska novērtējumu, ko veic saskaņā ar valstu procedūrām, cietušajiem vajadzētu būt aizsargātiem pret atriebību, iebiedēšanu un risku vēlreiz nonākt tirdzniecībā.
- (20) Cilvēku tirdzniecībā cietušie, kuri jau ir cietuši no vardarbības un pazemojošas izturēšanās, kas parasti ietver seksuālu izmantošanu, **seksuālo vardarbību**, izvarošanu, izturēšanos, kura atgādina pakļaušanu verdzībā, un orgānu izņemšanu, būtu jāaizsargā no atkārtota kaitējuma un turpmākām traumām kriminālprocesā. **Nedrīkstētu pieļaut nopratināšanas lieku atkārtotā izmeklēšanas, kriminālvajāšanas un tiesas laikā, ko var panākt, piemēram, attiecīgos gadījumos pēc iespējas agrākā procesa stadijā veicot šo nopratināšanu videoierakstus.** Šajā nolūkā cilvēku tirdzniecībā cietušajiem kriminālizmeklēšanas un tiesas procesa laikā būtu jāsaņem viņu individuālajām vajadzībām atbilstoša ārstēšana. Veicot individuālo vajadzību izvērtējumu, būtu jāņem vērā tādi apstākļi kā upuru vecums, grūtniecība, veselības stāvoklis, invaliditāte un citi personīgie apstākļi, kā arī to noziedzīgo darbību, kurām cietušais bijis pakļauts, fiziskās un psiholoģiskās sekas. Par to, vai piemērot ārstēšanu un kā to darīt, jālemj katrā gadījumā atsevišķi saskaņā ar valsts tiesību aktos noteikto pamatojumu, noteikumiem par tiesu iestāžu diskrēciju, praksi un nostādnēm.

¹ OV L 82, 22.3.2001., 1. lpp.

- (21) *Palīdzības un atbalsta pasākumi cietušajiem būtu jāsniedz ar viņu piekrišanu un viņus par to informējot. Tādēļ cietušie būtu jāinformē par šo pasākumu svarīgiem aspektiem, un šos pasākumus cietušajiem nedrīkstētu uzspiest. Ja cietušais atsakās no palīdzības vai atbalsta pasākumiem, tam nevajadzētu attiecīgās dalībvalsts kompetentajām iestādēm uzlikt par pienākumu nodrošināt cietušajam kādus citus pasākumus.*
- (22) Papildus pasākumiem, kas pieejami visiem cilvēku tirdzniecībā cietušajiem, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka īpaša palīdzība, atbalsts un aizsardzības pasākumi ir pieejami cietušiem bērniem. Šie pasākumi būtu jānodrošina, ievērojot bērnu intereses un ANO Konvenciju par bērna tiesībām. Gadījumos, kad pastāv neskaidrības par cilvēku tirdzniecībai pakļautas personas vecumu un ir iemesls domāt, ka šī persona ir jaunāka par 18 gadiem, minētā persona būtu jāuzskata par bērnu, un tai ir jāsaņem tūlītēja palīdzība, atbalsts un aizsardzība. Palīdzības un atbalsta pasākumi cietušajiem bērniem būtu jāvērs uz viņu fizisko un psiholoģisko izveseļošanu un ilgstoša risinājuma rašanu attiecīgajai personai. **Piekluve izglītībai palīdzētu bērniem** no jauna iekļauties sabiedrībā. Ņemot vērā to, ka cilvēku tirdzniecībā cietušie bērni ir īpaši neaizsargāti, vajadzētu būt pieejamiem papildu aizsardzības pasākumiem, lai aizsargātu tos kriminālizmeklēšanā un tiesas procesā veiktajās iztaujāšanās.
- (23) *Īpaša uzmanība būtu jāvelta nepavadītiem bērniem, kas cietuši cilvēku tirdzniecībā, jo viņu sevišķās neaizsargātības dēļ viņiem ir vajadzīga īpaša palīdzība un atbalsts. No brīža, kad tiek identificēts nepavadīts bērns, kas cietis cilvēku tirdzniecībā, un kamēr nav rasts ilgtermiņa risinājums, dalībvalstīm būtu jānodrošina bērna vajadzībām atbilstīgi uzņemšanas pasākumi un attiecīgu procesuālo garantiju piemērošana. Būtu jāveic pasākumi, kas vajadzīgi, lai attiecīgos gadījumos nepilngadīgajam nodrošinātu aizbildņa un/vai pārstāvja iecelšanu, lai aizsargātu viņa intereses. Pēc iespējas īsākā laikposmā būtu jāpieņem lēmums par ikviena cietuša nepavadīta bērna nākotni, lai rastu ilgtermiņa risinājumus, pamatojoties uz bērna interešu individuālu izvērtējumu, kurām jābūt galvenajam apsvērumam. Ilgtermiņa risinājums varētu būt atgriešanās un reintegrācija izcelsmes valstī vai atgriešanās valstī, integrācija vietējā sabiedrībā, starptautiskās aizsardzības statusa vai cita statusa piešķiršana saskaņā ar dalībvalstu tiesību aktiem.*
- (24) *Gadījumos, kad saskaņā ar šo direktīvu bērnam jāieceļ aizbildnis un/vai pārstāvis, šīs funkcijas var veikt viena un tā pati persona vai arī kāda juridiska persona, institūcija vai iestāde.*
- (25) Dalībvalstīm būtu jāizveido un/vai jānostiprina politika, lai novērstu cilvēku tirdzniecību, tostarp pasākumi, lai ar pētniecības, **tostarp cilvēku tirdzniecības jaunu veidu izpēti**, informācijas, izpratnes vairošanas un izglītības palīdzību atturētu no pieprasījuma **un samazinātu šo pieprasījumu**, kas ir pamatā visiem ekspluatācijas veidiem, un pasākumi, lai mazinātu risku, ka cilvēki varētu kļūt par tirdzniecības upuriem. Šādās iniciatīvās dalībvalstīm jāpieņem uz dzimumu balstīta perspektīva un uz bērnu tiesībām balstīta pieeja. Amatpersonām, kas varētu nonākt saskarē ar cilvēku tirdzniecībā cietušajiem vai potenciāliem cietušajiem, jānodrošina atbilstošas mācības, lai tās varētu identificēt cietušās personas un strādāt ar tām. **Vajadzētu veicināt, ka** šo pienākumu apgūt apmācību **piemēro**

personām, kas pieder pie šādām dažādām kategorijām, gadījumos, kad pastāv iespēja, ka tās varētu saskarties ar cietušajiem, proti, policistiem, robežsargiem, imigrācijas iestāžu amatpersonām, prokuroriem, advokātiem, tiesnešiem un tiesu amatpersonām, darba inspektoriem, sociālās, bērnu un veselības aprūpes personālam un konsulārajiem darbiniekiem, bet atkarībā no vietējiem apstākļiem tas varētu attiekties arī uz citām valsts amatpersonu grupām, kuras savā darbā varētu saskarties ar cilvēku tirdzniecībā cietušajiem.

- (26) 2009. gada 18. jūnija Direktīvā 2009/52/EK ir noteikti sodi darba devējiem, kas nodarbina trešo valstu valstspiederīgos, kuri uzturas nelegāli, un, kaut arī nav apsūdzēti vai notiesāti par cilvēku tirdzniecību, izmanto kādas personas darbu vai pakalpojumus, zinot, ka šī persona ir cilvēku tirdzniecībā cietušais. Turklāt dalībvalstīm būtu jāapsver iespēja noteikt sankcijas pret visām personām, kas izmanto cietušā pakalpojumus, zinot, ka šī persona ir cilvēku tirdzniecībā cietušais. Šāda plašāka kriminālatbildības piemērošana varētu attiekties uz darba devējiem, kas nodarbina trešo valstu valstspiederīgos, kuri dalībvalstīs uzturas legāli, un Savienības pilsoņus, kā arī uz personām, kas pērk seksuālos pakalpojumus no jebkura cilvēku tirdzniecībā cietušā neatkarīgi no tā valstspiederības.
- (27) Dalībvalstīs būtu jāizveido valstu pārraudzības sistēmas, kā, piemēram, valstu referenti vai līdzvērtīgi mehānismi, tādā veidā, kā tās uzskata par piemērotu atbilstoši to iekšējai struktūrai, un ņemot vērā nepieciešamo minimālo struktūru un noteiktos uzdevumus, lai izvērtētu cilvēku tirdzniecības tendences, *apkopotu statistiku*, novērtētu pret tirdzniecību vērsto pasākumu rezultātus un regulāri sniegtu ziņojumus. *Šādi valstu referenti vai līdzvērtīgi mehānismi jau ir izveidoti neoficiālā Savienības tīklā, kas izveidots pēc Padomes 2009. gada 4. jūnija secinājumiem. Darbā, ko veic šis tīkls, kurš Savienībai un dalībvalstīm sniedz objektīvu, uzticamu, salīdzināmu un aktuālu stratēģisko informāciju cilvēku tirdzniecības jomā un nodrošina pieredzes un labākās prakses apmaiņu cilvēku tirdzniecības novēršanas un apkarošanas jomā Savienības mērogā, piedalīsies koordinators cilvēku tirdzniecības apkarošanas jomā. Valstu referentu vai līdzvērtīgu mehānismu kopīgajās darbībās vajadzētu ļaut piedalīties Eiropas Parlamentam.*
- (28) *Lai novērtētu pret cilvēku tirdzniecību vērsto pasākumu rezultātus, Savienībai būtu jāturpina attīstīt darbu metodoloģijas un datu vākšanas metožu jomā, lai varētu sagatavot salīdzināmu statistiku.*
- (29) *Saistībā ar Stokholmas programmu un ar mērķi panākt saliedētu Savienības pieeju cilvēku tirdzniecības apkarošanai nolūkā vēl vairāk stiprināt Savienības un dalībvalstu apņēmību un centienus novērst un apkarot cilvēku tirdzniecību, dalībvalstīm būtu jāatvieglo darbs, ko veic ES koordinators cilvēku tirdzniecības apkarošanas jomā, un to varētu darīt, piemēram, uzlabojot koordināciju un saskaņotību un nepieļaujot centienu dublēšanos starp Savienības iestādēm un aģentūrām, kā arī dalībvalstīm un starptautiskajiem dalībniekiem, sniedzot ieguldījumu pastāvošās vai jaunas Savienības politikas un stratēģiju izstrādē saistībā ar cīņu pret cilvēku tirdzniecību vai sniedzot ziņojumus Eiropas Savienības iestādēm.*

- (30) *Ar šo direktīvu ir paredzēts grozīt un paplašināt Pamatlēmumu 2002/629/TI . Tā kā veicamo grozījumu skaits ir liels un tie ir būtiski, skaidrības labad pamatlēmumu vajadzētu aizstāt pilnībā.*
- (31) *Saskaņā ar 34. punktu Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu¹ dalībvalstīm ir ieteikts gan pašu, gan arī Savienības vajadzībām sastādīt tabulas, kas pēc iespējas labāk rādītu atbilstību starp šo direktīvu un tās transponēšanas pasākumiem, kā arī darīt šīs tabulas pieejamas sabiedrībai.*
- (32) Ņemot vērā to, ka šīs direktīvas mērķi – proti, cīnīties pret cilvēku tirdzniecību – nevar pietiekami labi sasniegt dalībvalstīs, un to, ka rīcības mēroga un ietekmes dēļ minēto mērķi var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar subsidiaritātes principu, kā minēts Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu ar šo direktīvu nosaka tikai to, kas ir vajadzīgs minēto mērķu sasniegšanai.
- (33) Šajā direktīvā tiek ievērotas pamattiesības un principi, kas jo īpaši atzīti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā, konkrēti, cilvēka cieņa, verdzības, piespiedu darba un cilvēku tirdzniecības aizliegums, spīdzināšanas un necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās vai sodīšanas aizliegums, bērnu tiesības, tiesības uz brīvību un drošību, vārda un informācijas brīvība, personas datu aizsardzība, tiesības uz efektīvu tiesībaizsardzību un taisnīgu tiesu, un tiesiskuma un noziedzīgo nodarījumu un sodu samērīguma princips. Šo tiesību un principu pilnīga ievērošana ir īpašs šīs direktīvas mērķis un tā ir attiecīgi jāīsteno.
- (34) Saskaņā ar **3. pantu** Protokolā (Nr. 21) par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju saistībā ar brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, kas pievienots **Līgumam par Eiropas Savienību un** Līgumam par Eiropas Savienības darbību, Īrija ir paziņojusi, ka vēlas **piedalīties** šīs direktīvas pieņemšanā un piemērošanā. ■
- (35) *Saskaņā ar 1. un 2 pantu* Protokolā (Nr. 21) par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju saistībā ar brīvības, drošības **un tiesiskuma** telpu, kas pievienots **Līgumam par Eiropas Savienību un** Līgumam par Eiropas Savienības darbību, **un neskarot šā protokola 4. pantu**, Apvienotā Karaliste **nepiedalās** šīs direktīvas pieņemšanā, un šī direktīva tai nav saistoša un nav jāpiemēro.
- (36) Saskaņā 1. un 2. pantu Protokolā (Nr. 22) par Dānijas nostāju, kas pievienots **Līgumam par Eiropas Savienību** un Līgumam par Eiropas Savienības darbību, Dānija nepiedalās šīs direktīvas pieņemšanā, tā nav tai saistoša un nav jāpiemēro.

IR PIEŅĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

¹ *OV C 321, 31.12.2003., 1. lpp.*

Priekšmets

Ar šo direktīvu tiek paredzēti minimālie noteikumi noziedzīgu nodarījumu un sankciju definēšanai cilvēku tirdzniecības jomā. Ar to arī, *ņemot vērā dzimumu perspektīvu*, tiek ieviesti vienoti noteikumi, lai pastiprinātu šādu nodarījumu novēršanu un cietušo aizsardzību.

2. pants

Nodarījumi, kas saistīti ar cilvēku tirdzniecību

1. Dalībvalsts veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka ir sodāmas šādas tīšas darbības: ekspluatācijas nolūkā izdarīta personas vervēšana, pārvadāšana, nodošana, izmitināšana vai saņemšana, tostarp kontroles pār šo personu maiņa vai nodošana, izmantojot draudus vai spēku, vai citā veidā piespiežot, aizvedot ar viltu, krāpjot, maldinot, ļaunprātīgi izmantojot varu vai personas neaizsargātības stāvokli vai dodot vai saņemot materiāla vai citāda rakstura labumus, lai panāktu tās personas piekrišanu, kura kontrolē citu personu.
2. Neaizsargātības stāvoklis nozīmē situāciju, kad personai nav citas īstas vai pieņemamas izvēles, kā vien pakļauties attiecīgai ļaunprātīgajai izmantošanai.
3. Ekspluatācija ietver vismaz personu iesaistīšanu prostitūcijā vai citus seksuālās izmantošanas veidus, piespiešanu veikt darbu vai sniegt pakalpojumus, tostarp ubagošanu, turēšanu verdzībā vai darbības, kas līdzinās turēšanai verdzībā, kalpībā, izmantošanu noziedzīgās darbībās vai orgānu izņemšanu.
4. Cilvēku tirdzniecībā cietušā piekrišana iecerētājai vai reālajai ekspluatācijai netiek ņemta vērā, ja izmantots kāds no 1. punktā minētajiem līdzekļiem.
5. Ja darbības, kas minētas 1. punktā, attiecas uz bērnu, tās atzīstamas par cilvēku tirdzniecību un ir sodāmas arī tad, ja neviens no 1. punktā minētajiem līdzekļiem nav izmantots.
6. Šajā direktīvā "bērns" ir ikviena persona, kas jaunāka par 18 gadiem.

3. pants

Uzkūdišana, atbalstīšana, līdzdalība un mēģinājums

Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka ir sodāma pamudināšana, palīdzēšana, atbalstīšana un mēģināšana veikt attiecībā uz nodarījumu, kas minēts 2. pantā.

4. pants

Sodi

1. Dalībvalstis veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu to, ka par 2. pantā minēto nodarījumu paredzētais maksimālais sods ir brīvības atņemšana vismaz uz pieciem gadiem.

2. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka par 2. pantā minēto nodarījumu paredzētais maksimālais sods ir brīvības atņemšana vismaz uz desmit gadiem, ja tas izdarīts šādos apstākļos:
- a) ■ nodarījums izdarīts pret īpaši neaizsargātu cietušo, kas šajā direktīvā ietver vismaz cietušus bērnus;
 - b) nodarījums tika izdarīts noziedzīgā organizācijā Padomes 2008. gada 24. oktobra Pamatlēmuma 2008/841/TI par cīņu pret organizēto noziedzību¹ nozīmē.
 - c) ar nodarījumu tīši vai rupjas neuzmanības dēļ ir apdraudēta cietušā dzīvība;
 - d) nodarījums izdarīts īpaši vardarbīgi vai ir radījis cietušajam īpaši smagu kaitējumu.
3. ***Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu – ja 2. pantā minētu noziedzīgu nodarījumu izdarījusi amatpersona, kas veic savus pienākumus, tas tiek uzskatīts par atbildību pastiprinošu apstākli.***
4. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka 3. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem piemēro reālus, samērīgus un preventīvus sodus, kas var būt saistīti ar nodošanas procedūru.

5. pants Juridisku personu atbildība

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka juridiskās personas var saukt pie atbildības par 2. līdz 3. pantā minētajiem nodarījumiem, ko to labā, darbojoties individuāli vai kā juridiskas personas institūcijas locekle, izdarījusi kāda persona, kura veic šīs juridiskās personas vadības pienākumus, pamatojoties uz:
- a) pilnvarām pārstāvēt juridisko personu vai
 - b) pilnvarām pieņemt lēmumus juridiskās personas vārdā; vai
 - c) pilnvarām veikt juridiskās personas iekšēju kontroli.
2. Dalībvalstis arī nodrošina, ka juridisku personu var saukt pie atbildības gadījumos, kad 1. punktā minētās personas uzraudzības vai kontroles trūkums ir darījis iespējamu to, ka noziedzīgos nodarījumus, kas minēti 2. un 3. pantā, šīs juridiskās personas labā veic persona, kas ir tās pakļautībā.

¹ OV L 300, 11.11.2008., 42. lpp.

3. Juridiskas personas atbildība saskaņā ar 1. un 2. punktu neizslēdz kriminālizmeklēšanu pret fiziskām personām, kas ir 2. un 3. pantā minēto noziedzīgo nodarījumu izdarītāji, ***pamudinātāji*** vai līdzdalībnieki.
4. Šajā direktīvā juridiska persona ir ikviens subjekts, kam ir juridiskas personas statuss atbilstīgi piemērojamajām tiesībām, izņemot valstis vai citus publisko tiesību subjektus, kas īsteno valsts varu, un starptautiskās sabiedriskās organizācijas.

6. pants Sodi juridiskām personām

Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka juridiskai personai, kuru sauc pie atbildības saskaņā ar 5. panta 1. un 2. punktu, var piemērot efektīvas, samērīgas un preventīvas sankcijas, kas ietver naudas sodu kā kriminālsodu vai cita veida sodu, un var ietvert citas sankcijas, piemēram:

- a) atņemt tiesības saņemt valsts pabalstus vai atbalstu;
- b) uz laiku vai pastāvīgi aizliegt veikt komercdarbību;
- c) pakļaut tiesas uzraudzībai;
- d) likvidēt ar tiesas lēmumu;
- e) uz laiku vai pavisam slēgt uzņēmumus, kas izmantoti nodarījuma izdarīšanā.

7. pants *Aizturēšana un konfiskācija*

Dalībvalstis veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka to kompetentās iestādes ir tiesīgas aizturēt un konfiscēt šajā direktīvā minēto nodarījumu izdarīšanai izmantotos nozieguma rīkus un šādos nodarījumos iegūtos līdzekļus.

8. pants Cietušo atbrīvošana no apsūdzības un sankcijām

Dalībvalstis atbilstīgi *savu* tieslietu sistēmu pamatprincipiem veic pasākumus, ***kas vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka kompetentās valsts iestādes ir tiesīgas cilvēku tirdzniecībā cietušos nesaukt pie kriminālatbildības un tiem nepiemērot*** sodus par iesaistīšanos noziedzīgās darbībās, ko viņi tikuši piespiesti izdarīt, ja šāda piespiešana bijusi tiešas sekas jebkurai no 2. pantā minētajām darbībām.

9. pants Izmeklēšana un kriminālvajāšana

1. Dalībvalstis nodrošina to, ka izmeklēšana vai saukšana pie kriminālatbildības par noziedzīgiem nodarījumiem, kas minēti 2. un 3. pantā, nav atkarīga no nodarījumā cietušā iesnieguma vai izvirzītās apsūdzības un ka kriminālprocesu var turpināt arī tad, ja cietušais atsauc savu paziņojumu.
2. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai gadījumos, ***kad tas ir pamatoti nodarījuma veida dēļ***, kriminālvajāšanu par kādu no 2. un 3. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem varētu veikt pietiekami ilgu laikposmu pēc tam, kad cietušais sasniedz pilngadību.
3. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka personas, nodaļas vai dienesti, kas ir atbildīgi par 2. un 3. pantā minēto noziedzīgo nodarījumu izmeklēšanu vai saukšanu pie kriminālatbildības, ir attiecīgi apmācīti.
4. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka personām, nodaļām un dienestiem, kas ir atbildīgi par 2. un 3. pantā minēto nodarījumu izmeklēšanu vai saukšanu pie kriminālatbildības, ir pieejami tādi efektīvi izmeklēšanas līdzekļi, ko izmanto lietās pret organizēto noziedzību vai citu smagu noziegumu lietās.

10. pants Jurisdikcija

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai noteiktu ***savu*** jurisdikciju attiecībā uz nodarījumiem, kas minēti 2. un 3. pantā, ja:
 - a) nodarījums ir pilnībā vai daļēji izdarīts attiecīgo valstu teritorijā; vai
 - b) nodarījuma izdarītājs ir to valstspiederīgais.
2. ***Dalībvalstis informē Komisiju, ja tās pieņem lēmumu noteikt plašāku jurisdikciju par 2. un 3. pantā minētajiem nodarījumiem ārpus savas teritorijas, piemēram, ja:***
 - a) nodarījums ir izdarīts pret ***tās*** valstspiederīgo vai personu, kuras pastāvīgā dzīvesvieta ir ***šīs dalībvalsts*** teritorijā, vai
 - b) nodarījums ir izdarīts tādas juridiskas personas labā, kas reģistrēta šīs dalībvalsts teritorijā; ***vai***
 - c) nodarījuma izdarītāja pastāvīgā dzīvesvieta ir šīs dalībvalsts teritorijā.
3. Lai sauktu pie kriminālatbildības par 2. un 3. pantā minētajiem nodarījumiem, kas izdarīti ārpus attiecīgās dalībvalsts teritorijas, ***katra dalībvalsts attiecībā uz 1. punkta***
 - b) apakšpunktā ***minētajiem gadījumiem veic un attiecībā uz 2. punktā minētajiem gadījumiem var veikt*** vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka tās jurisdikcija nav atkarīga no nosacījuma, ka

- a) darbības ir noziedzīgi nodarījumi tur, kur tās tiek izdarītas, vai
- b) saukšanu pie kriminālatbildības var sākt **tikai** pēc tam, kad cietušais iesniedzis iesniegumu noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas vietā vai kad ir cēlusi apsūdzību valsts, kurā noziedzīgais nodarījums tika izdarīts.

11. pants Palīdzība un atbalsts cilvēku tirdzniecībā cietušajiem

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka cietušajiem tiek sniegta palīdzība un atbalsts pirms kriminālprocesa, tā laikā un attiecīgu laiku pēc tā slēgšanas, lai šīs personas varētu īstenot tiesības, kas paredzētas Pamatlēmumā 2001/220/TI un šajā direktīvā.
2. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka personai sniedz palīdzību un atbalstu, tiklīdz kompetentajām iestādēm ir **pamatots iemesls** uzskatīt, ka pret to varētu būt izdarīts kāds no 2. un 3. pantā minētajiem nodarījumiem.
3. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka palīdzību un atbalstu cietušajai personai sniedz neatkarīgi no tā, vai šī persona vēlas **sadarboties kriminālizmeklēšanā, kriminālvajāšanā un tiesā, neskarot Direktīvu 2004/81/EK vai līdzīgus valstu noteikumus**.
4. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai izveidotu atbilstīgus mehānismus, ar kuriem agrīni noteiktu cietušos un sniegtu viņiem palīdzību, sadarbojoties ar attiecīgām atbalsta organizācijām.
5. Palīdzības un atbalsta pasākumus, kas minēti **1. un 2. punktā**, sniedz ar attiecīgās personas piekrišanu un viņu par to informējot, un tajos ietver vismaz tādu dzīves **līmeni**, kas var nodrošināt cietušajiem iztikas līdzekļus, garantējot viņiem pienācīgu un drošu izmitināšanu un materiālo palīdzību, kā arī nepieciešamo medicīnisko aprūpi, tostarp psiholoģisko palīdzību, konsultācijas un informāciju, kā arī attiecīgā gadījumā rakstveida un mutiskās tulkošanas pakalpojumus.
6. **Šī panta 5. punktā minētā informācija attiecīgos gadījumos ietver informāciju par nogaidīšanas un atveseļošanās laikposmu saskaņā ar Direktīvu 2004/81/EK un informāciju par iespēju piešķirt starptautisku aizsardzību saskaņā ar Padomes 2004. gada 29. aprīļa Direktīvu 2004/83/EK par obligātajiem standartiem, lai kvalificētu trešo valstu valstspiederīgos vai bezvalstniekus kā bēgļus vai kā personas, kam citādi nepieciešama starptautiska aizsardzība, šādu personu statusu un piešķirtās aizsardzības**

saturu¹ un Padomes 2005. gada 1. decembra Direktīvu 2005/85/EK par minimāliem standartiem attiecībā uz dalībvalstu procedūrām, ar kurām piešķir un atņem bēgļa statusu² vai saskaņā ar citiem starptautiskajiem instrumentiem vai līdzīgiem valstu noteikumiem.

7. Dalībvalstis rūpējas par cietušajiem ar īpašām vajadzībām, *kas cita starpā var rasties saistībā ar grūtniecību, veselības stāvokli, invaliditāti, garīgiem vai psiholoģiskiem traucējumiem vai smagām psiholoģiskās, fiziskās vai seksuālās vardarbības formām.*

12. pants

Cilvēku tirdzniecībā cietušo aizsardzība kriminālizmeklēšanā un kriminālprocesā

1. Šajā pantā minētos aizsardzības pasākumus piemēro papildus tiesībām, kas izklāstītas Pamatlēmumā 2001/220/TI .
2. Dalībvalstis nodrošina, ka cilvēku tirdzniecībā cietušajiem *nekavējoties* ir piekļuve juridiskām konsultācijām un – *atbilstīgi cietušo lomai attiecīgajās tiesu sistēmās* – juridiskai pārstāvniecībai, tostarp kompensācijas pieprasīšanas nolūkos. Ja cietušajam nav pietiekamu finanšu līdzekļu, *juridiskām konsultācijām un* juridiskai pārstāvībai jābūt bez maksas. ■
3. ■ Dalībvalstis nodrošina, ka cilvēku tirdzniecībā cietušie saņem piemērotu aizsardzību, pamatojoties uz individuālu riska novērtējumu, *inter alia* saņemot piekļuvi liecinieku aizsardzības programmām vai vajadzības gadījumā citiem līdzīgiem pasākumiem saskaņā ar valsts tiesību aktos noteikto pamatojumu vai procedūrām.
4. Neskarot tiesības uz aizstāvību un saskaņā ar kompetentu iestāžu veiktu individuālu cietušā personisko apstākļu izvērtējumu dalībvalstis nodrošina, ka cilvēku tirdzniecībā cietušie saņem īpašu aprūpi, lai nepieļautu to, ka viņi atkārtoti kļūst par kādā noziedzīgā nodarījumā cietušajiem, saskaņā ar valsts tiesību aktos definētu pamatojumu, kā arī saskaņā ar tiesiskās diskrecijas noteikumiem, praksi vai nostādnēm, cik vien iespējams, izvairoties no:
 - a) nopratināšanas nevajadzīgas atkārtotības izmeklēšanas, kriminālvajāšanas un tiesas laikā;
 - b) cietušā vizuālā kontakta ar tiesājamajiem, tostarp liecības sniegšanas laikā, piemēram, iztaujāšanās vai konfrontējošā nopratināšanās, izmantojot atbilstīgus līdzekļus, tostarp atbilstošas saziņas tehnoloģijas;
 - c) liecības sniegšanas atklātā tiesas sēdē; kā arī

¹ OV L 304, 30.9.2004., 12. lpp.

² OV L 326, 13.12.2005., 13. lpp.

- d) nevajadzīgas iztaujāšanas par privāto dzīvi.

13. pants

Vispārēji noteikumi par palīdzības, atbalsta un aizsardzības pasākumiem cilvēku tirdzniecībā cietušajiem bērniem

1. Cilvēku tirdzniecībā cietušajiem bērniem nodrošina palīdzību, atbalstu un aizsardzību.
Piemērojot šo direktīvu, pirmkārt ņem vērā bērna intereses.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka gadījumos, kad pastāv neskaidrības par cilvēku tirdzniecībai pakļautas personas vecumu un ir iemesls domāt, ka šī persona ir bērns, minētā persona tiek uzskatīta par bērnu, lai tā varētu saņemt tūlītēju piekļuvi aizsardzības, atbalsta un palīdzības pasākumiem saskaņā ar 14. un 15. pantu.

14. pants

Palīdzība un atbalsts cietušiem bērniem

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka īpašie pasākumi cilvēku tirdzniecībā cietušu bērnu īstermiņa un ilgtermiņa aizsardzībai un atbalstam viņu fiziskās un psiholoģiski sociālās atveseļošanās laikā tiek īstenoti pēc katra cietušā bērna īpašo apstākļu individuālas izvērtēšanas, pienācīgi ņemot vērā bērna viedokli, vajadzības un bažas, ***lai bērnam rastu ilgtermiņa risinājumu. Atbilstīgi valsts tiesību aktiem dalībvalstis saprātīgā laika posmā nodrošina piekļuvi izglītībai cietušajiem bērniem vai cietušo bērniem, kuri atbilstīgi šīs direktīvas 11. pantam saņem palīdzību un atbalstu.***
2. ***No brīža, kad iestādes identificējušas cilvēku tirdzniecībā cietušu bērnu, dalībvalstis viņam ieceļ aizbildni vai pārstāvi gadījumos, kad saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem personām, kam ir vecāku atbildība, interešu konflikts starp tām un cietušo bērnu liedz nodrošināt bērna intereses un/vai pārstāvēt bērnu.***
3. Ja tas ir vajadzīgs un iespējams, dalībvalstis veic pasākumus, lai nodrošinātu palīdzību un atbalstu cilvēku tirdzniecībā cietušā bērna ģimenei, ja ģimene uzturas dalībvalsts teritorijā. Konkrēti, ja tas ir vajadzīgs un iespējams, dalībvalstis šīm ģimenēm piemēro 4. pantu Pamatlēmumā 2001/220/TI.
4. Šo pantu piemēro, neskarot 11. pantu.

15. pants

Cilvēku tirdzniecībā cietušo bērnu aizsardzība kriminālizmeklēšanā un kriminālprocesā

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka ***atbilstīgi cietušo lomai attiecīgajās tiesu sistēmās kompetentas*** iestādes kriminālizmeklēšanā un kriminālprocesā cilvēku tirdzniecībā cietušajam bērnam ieceļ pārstāvi gadījumos, kad saskaņā ar attiecīgās

valsts tiesību aktiem personām, kam ir vecāku tiesības, interešu konflikts starp tām un cietušo bērnu liedz pārstāvēt šo bērnu.

2. Dalībvalstis ***atbilstīgi cietušo lomai attiecīgajās tiesu sistēmās*** nodrošina, ka cietušajiem bērniem ***nekavējoties*** ir pieejamas bezmaksas juridiskās konsultācijas un bezmaksas juridiskā pārstāvība, tostarp kompensācijas pieprasīšanas nolūkos, ***izņemot tad, ja viņiem ir pietiekami finanšu līdzekļi.***
3. Neskarot tiesības uz aizstāvību, dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka kriminālprocesā par jebkuru no 2. un 3. pantā minētajiem nodarījumiem:
 - a) cietušā bērna uzklausišana tiek veikta, nepieļaujot nepamatotus kavējumus, pēc tam, kad fakti ir ziņoti kompetentajām iestādēm;
 - b) cietušā bērna uzklausišana vajadzības gadījumā notiek šim nolūkam paredzētās vai pielāgotās telpās;
 - c) vajadzības gadījumā cietušo bērnu noprātina īpaši apmācīti speciālisti, vai arī tas notiek šādu speciālistu vadībā;
 - d) ja tas ir iespējams un vajadzīgs, cietušo bērnu vienmēr uzklausa vienas un tās pašas personas;
 - e) nopratināšanu skaits ir pēc iespējas mazāks, un tās veic tikai tad, ja kriminālprocesā tās ir obligāti vajadzīgas;
 - f) cietušo bērnu var pavadīt viņa pārstāvis vai, attiecīgā gadījumā, viņa izraudzīts pieaugušais, ja vien attiecībā uz šo personu nav pieņemts pamatots lēmums par pretējo.
4. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka 2. un 3. punktā minēto nodarījumu kriminālizmeklēšanā cietušā bērna vai – attiecīgā gadījumā – bērna kā liecinieka uzklausišanu var ierakstīt video un ka šādus videoierakstus var izmantot kā pierādījumus kriminālprocesā tiesā saskaņā ar šo valstu tiesību aktu noteikumiem.
5. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka kriminālprocesā, kas attiecas uz 2. un 3. pantā minētajiem nodarījumiem
 - a) lietu izskata slēgtā tiesas sēdē; and
 - b) cietušā bērna lietu tiesas zālē var izskatīt bez viņa klātbūtnes, proti, izmantojot piemērotas komunikāciju tehnoloģijas.
6. ***Šo pantu*** piemēro, neskarot 12. pantu.

16. pants

Palīdzība un atbalsts cilvēku tirdzniecībā cietuši nepavadītiem bērniem un šādu bērnu aizsardzība

1. *Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka īpašajos pasākumos saistībā ar palīdzību un atbalstu cilvēku tirdzniecībā cietuši bērniem, kā teikts 14. panta 1. punktā, pienācīgi ņemtu vērā nepavadītu cietušu bērnu personīgos un īpašos apstākļus.*
2. *Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai rastu ilgtermiņa risinājumu, kura pamatā būtu bērna interešu individuāls izvērtējums.*
3. *Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka cilvēku tirdzniecībā cietuši nepavadītiem bērniem attiecīgos gadījumos ieceļ aizbildni.*
4. *Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka atbilstīgi cietušo lomai attiecīgajās tiesu sistēmās kompetentās iestādes kriminālizmeklēšanā un kriminālprocesā ieceļ pārstāvi gadījumos, kad bērns ir nepavadīts vai nošķirts no savas ģimenes.*
5. *Šo pantu piemēro, neskarot 14. un 15. pantu.*

17. pants

Kompensācija cietušajiem

Dalībvalstis nodrošina, lai cilvēku tirdzniecībā cietušajiem būtu piekļuve pastāvošajām shēmām, kas paredz kompensācijas vardarbīgos ar nodomu veiktos noziegumos cietušajiem.

18. pants

Preventīvie pasākumi

1. *Dalībvalstis veic atbilstošus pasākumus, piemēram, izglītības un apmācības jomā, lai vājinātu un samazinātu pieprasījumu, kas veicina visu veidu ekspluatāciju saistībā ar cilvēku tirdzniecību.*
2. *Dalībvalstis, tostarp ar interneta starpniecību, veic tādus atbilstošus pasākumus kā informēšanas un izpratnes vairošanas kampaņas, pētniecības un izglītības programmas – vajadzības gadījumā sadarbībā ar attiecīgām pilsoniskās sabiedrības organizācijām un citām ieinteresētajām personām –, lai vairotu izpratni un samazinātu risku, ka cilvēki, it īpaši bērni, varētu kļūt par cietušajiem cilvēku tirdzniecībā.*
3. *Dalībvalstis veicina regulāru apmācību amatpersonām, tostarp ierindas policijas darbiniekiem, kas varētu nonākt saskarē ar cilvēku tirdzniecībā cietušajiem un potenciālajiem cietušajiem, lai viņi spētu identificēt cilvēku tirdzniecībā cietušos un potenciālos cietušos un strādāt ar viņiem.*

4. ***Lai cilvēku tirdzniecības novēršanu un apkarošanu padarītu efektīvāku, vajinot pieprasījumu***, dalībvalstis apsver tādu pasākumu veikšanu, kas ir vajadzīgi, lai noteiktu, ka izmantot pakalpojumus, kas ir 2. pantā minētās ekspluatācijas objekts, zinot, ka šo pakalpojumu sniedzējs ir cietušais kādā no 2. pantā minētajiem nodarījumiem, ir noziedzīgs nodarījums.

19. pants

Valstu referenti vai līdzvērtīgi mehānismi

Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai izveidotu valstu referentus vai citus līdzvērtīgus mehānismus. Šādu mehānismu uzdevumi cita starpā ir veikt cilvēku tirdzniecības tendenču izvērtējumu, novērtēt pret cilvēku tirdzniecību vērstu pasākumu rezultātus, ***tostarp ciešā sadarbībā ar attiecīgajām pilsoniskās sabiedrības organizācijām, kas darbojas šajā jomā, apkopot statistiku***, un sniegt ziņojumus.

20. pants

Savienības stratēģijas cilvēku tirdzniecības apkarošanas jomā koordinācija

Lai sniegtu ieguldījumu koordinētā un saliedētā Eiropas Savienības stratēģijā cīņai pret cilvēku tirdzniecību, dalībvalstis vienkāršo darbu, ko veic koordinators cilvēku tirdzniecības apkarošanas jomā. Dalībvalstis jo īpaši nosūta koordinatoram cilvēku tirdzniecības apkarošanas jomā 19. pantā minēto informāciju, pamatojoties uz to, ka ATC reizi divos gados sniedz ieguldījumu Komisijas ziņojumā par gūtajiem panākumiem cīņā pret cilvēku tirdzniecību.

21. pants

Pamatlēmuma 2002/629/TI ***aizstāšana***

Neskarot dalībvalstu pienākumu attiecībā uz transponēšanas termiņu valstu tiesību aktos, ar šo ***attiecībā uz dalībvalstīm, kas piedalās šīs direktīvas pieņemšanā, tiek aizstāts*** Pamatlēmums 2002/629/TI par cilvēku tirdzniecības apkarošanu.

Attiecībā uz dalībvalstīm, kas piedalās šīs direktīvas pieņemšanā, atsaucies uz pamatlēmumu uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu.

22. pants

Īstenošana

1. Normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības, dalībvalstīs stājas spēkā ne vēlāk kā ...*.
2. ***Dalībvalstis dara Komisijai zināmu to noteikumu tekstu, ar kuriem to tiesību aktos transponē saistības, ko tām uzliek šī Direktīva.***

* OV lūgums ievietot datumu – divi gadi pēc šīs direktīvas pieņemšanas.

3. Kad dalībvalstis pieņem šos **pasākumus**, tajos iekļauj atsauci uz šo direktīvu vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka paņēmienus, kā izdarīt šādas atsauces.

■

23. pants
Ziņošana

1. Komisija **līdz ...**** sniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei, **izvērtējot, cik lielā mērā dalībvalstis veikušas pasākumus, kas vajadzīgi, lai izpildītu šo direktīvu, tostarp to pasākumu aprakstu, kas veikti saskaņā ar 18. panta 4. punktu, vajadzības gadījumā pievienojot likumdošanas priekšlikumus.**
2. **Komisija līdz ...* sniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei, izvērtējot ietekmi uz cilvēku tirdzniecības novēršanas jomā pastāvošajiem valstu tiesību aktiem, ar ko noteikts, ka izmantot pakalpojumus, kuros ir iesaistīta cilvēku tirdzniecība, ir noziedzīgs nodarījums, vajadzības gadījumā pievienojot atbilstošus priekšlikumus.**

24. pants
Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā ■ dienā, **kad to publicē Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.**

25. pants
Adresāti

Saskaņā ar Līgumiem šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

...,

Eiropas Parlamenta vārdā
priekšsēdētājs

Padomes vārdā
priekšsēdētājs

**** OV lūgums ievietot datumu – divi gadi pēc šīs direktīvas ieviešanas termiņa beigām.**

*** OV lūgums ievietot datumu – trīs gadi pēc šīs direktīvas ieviešanas termiņa beigām.**